

NACIONALNA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA U ZAGREBU

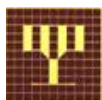
Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj

<http://cssu.nsk.hr/>

Ulica Hrvatske bratske zajednice 4

10000 Zagreb

**Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj:
izvješće 1. siječnja – 31. prosinca 2019.**

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u RH

Hrvatske bratske zajednice 4; p.p. 550 ;
10000 Zagreb

Tel.: 1 6164037; Fax: 1 6164365

URL: <http://www.nsk.hr/>

<http://cssu.nsk.hr/>

E-mail: cssu@nsk.hr

Knjižnice grada Zagreba

Starčevićev trg 6; 10000 Zagreb

Tel.: 1 4572344; Fax: 1 4572089

URL: <http://www.kgz.hr>

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Odsjek za informacijske i komunikacijske znanosti

I. Lučića 3; 10000 Zagreb

Tel.: 1 6002302; Fax: 1 6156879

URL: <http://www.ffzg.hr>

Hrvatsko knjižničarsko društvo

Hrvatske bratske zajednice 4; 10000 Zagreb

Tel.: 1 6164210; Fax: 1 6164186

URL: <http://www.hkdrustvo.hr>

OPIS PROGRAMA

Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u RH

Nacionalni centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara, od svog osnutka 2002. godine, provodi bodovani program cjeloživotnog učenja knjižničara i informacijskih stručnjaka u RH. Program zajednički ostvaruju Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu (administrativno središte Centra), Odsjek za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Knjižnice grada Zagreba te Hrvatsko knjižničarsko društvo.

Članovi Programskog odbora:

1. Dr. sc. Mihaela Banek Zorica, red. prof., Filozofski fakultet
2. Dr. sc. Ana Barbarić, izv. prof., Filozofski fakultet
3. Mr. sc. Ivančica Đukec Kero, knjižničarska savjetnica, Knjižnice grada Zagreba
4. Antonija Filipeti, prof., viša knjižničarka, koordinatorica Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u RH, Nacionalna i sveučilišna knjižnica
5. Mr. sc. Vedrana Juričić, knjižničarska savjetnica, Hrvatsko knjižničarsko društvo
6. Jasmina Kenda, prof., dipl. knjižničarka, Knjižnice grada Zagreba
7. Evica Tihomirović, prof., dipl. knjižničarka, Hrvatsko knjižničarsko društvo
8. Dr. sc. Ana Vukadin, viša knjižničarka, Nacionalna i sveučilišna knjižnica

Djelovanje *Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u RH* za 2019. godinu omogućeno je temeljem sredstava za programe javnih potreba u kulturi Ministarstva kulture RH. Javnim pozivom za prikupljanje prijedloga novih tečajeva prikupljeno je krajem prošle godine šest novih tečajeva, koji su uvršteni u Program u siječnju 2019. godine. Javni poziv za podnošenje prijedloga novih tečajeva trajno je otvoren i dostupan na mrežnim stranicama Centra. Godišnji plan edukacije usvojen je na redovitoj sjednici Osnivačkog kolegija Centra početkom godine te se odvijao prema usvojenom Programu.

Sjednice Programskog odbora i Osnivačkog kolegija Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara redovito su se održavale. Sjednica Programskog odbora početkom godine (5. veljače) održana je kako bi se razmotrio prijedlog o suradnji Instituta za razvoj i inovativnost mladih (IRIM) i Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u RH u pogledu edukacije knjižničara o korištenju novim tehnologijama u knjižnicama. IRIM je predložio organizaciju edukacije te pokrivanje troškova edukacija i opreme za polaznike, a Centar vođenje upisnika polaznika te izdavanje potvrda o pohađanju. Prijedlog je prihvaćen. Druga sjednica (18. ožujka) bila je vezana uz pristigle prijedloge za mrežne seminare (webinare) za 2019. godinu. Treća sjednica održana je 16. prosinca. Na njoj je predstavljeno kratko izvješće o radu Centra tijekom godine te su se razmotrili pristigli prijedlozi tečajeva i webinara za 2020. godinu.

Na sjednici Osnivačkog kolegija početkom godine usvojeno je izvješće o radu Centra u 2018. godini te plan rada za 2019. Osim tečajeva uz potporu sredstava Ministarstva kulture, potvrđen je koncept realizacije tečajeva koji su samoodrživi, tj. u kojima se troškovi organizacije podmiruju iz uplaćenih kotizacija polaznika. Također je potvrđen nastavak suradnje sa županijskim matičnim knjižnicama, sveučilišnim knjižnicama, knjižničarskim društvima te partnerskim institucijama koje ulažu u obrazovanje knjižničara i informacijskih stručnjaka na svom području. Kako bi se osigurala dostupnost tečajeva Centra na razini svih županija u Republici Hrvatskoj, Osnivački kolegij ustrajao je na odluci da se za svaku županiju osigura po jedan za polaznike besplatni tečaj u organizaciji Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara. Predviđeno je i deset za polaznike besplatnih temeljnih tečajeva vezanih uz Pravilnik za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima, kao i tri tečaja vezana uz primjenu ISO standarda u knjižničnoj statistici. Također je naglašena važnost daljnjeg uključivanja besplatnih webinaru u program edukacije Centra prema planu i programu te je prihvaćena mogućnost distribucije elektroničkih potvrda o pohađanju webinaru polaznicima.

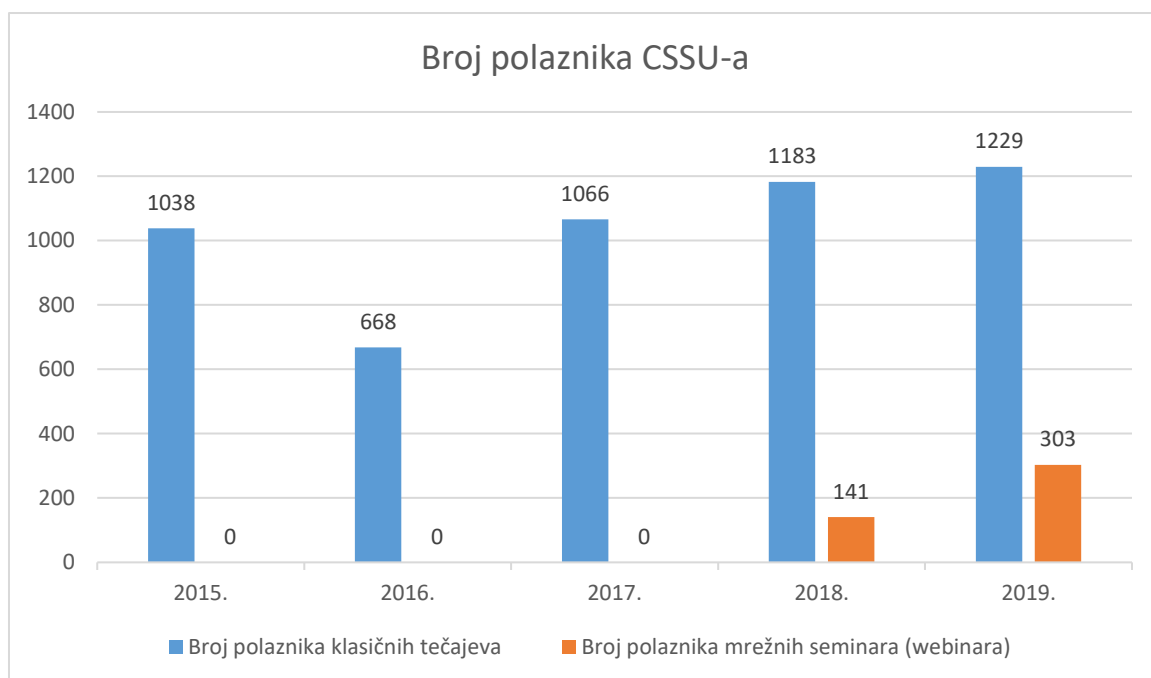
Izvješće o radu Centra od 1. siječnja do 31. prosinca 2019.¹

OSNOVNI POKAZATELJI

Polaznici programa

- Broj polaznika klasičnih tečajeva – 1229
- Broj polaznika u Zagrebu – 458
- Broj polaznika izvan Zagreba – 771
- Broj polaznika mrežnih seminara (webinara) - 303
- Ukupan broj polaznika - 1532

¹ Pokazatelji o radu Centra prikazani su u kontekstu pokazatelja u razdoblju od pet godina (od 2015. godine)

Grafikon 1: Broj polaznika Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara po godinama

Struktura polaznika prema vrsti knjižnica:

Narodne knjižnice – 435 polaznika (28,4 %)

Školske knjižnice – 609 polaznika (39,7 %)

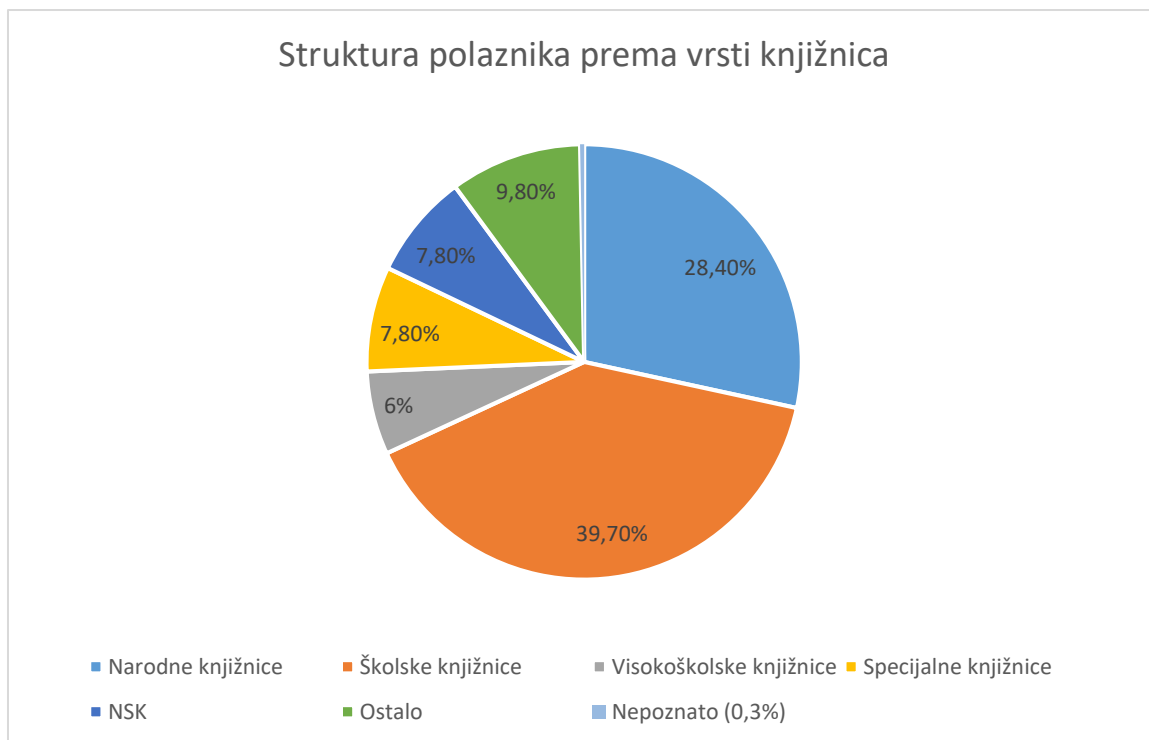
Visokoškolske knjižnice - 95 polaznika (6,2 %)

Specijalne knjižnice – 119 polaznika (7,8 %)

NSK – 119 polaznika - (7,8 %)

Ostalo – 150 polaznika - (9,8 %)

Nije poznata vrsta knjižnice – 5 polaznika (0,3 %)

Grafikon 2. Broj polaznika Centra prema vrsti knjižnice

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	Trend
Narodne knjižnice	327 (32%)	217 (32,5%)	330 (31%)	298 (25,2%)	435 (28,4%)	↗
Školske knjižnice	494 (47%)	277 (41,5%)	335 (31,4%)	384 (32,5%)	609 (39,7%)	↗
Visokoškolske knjižnice	146 (14%)	67 (10%)	191 (17,9%)	154 (13%)	95 (6,2%)	↘
Specijalne knjižnice	29 (3%)	42 (6,3%)	93 (8,7%)	122 (10,3%)	119 (7,8%)	↘
NSK	22 (3%)	59 (8,8%)	76 (7,1%)	144 (12,2%)	119 (7,8%)	↘
Ostali – muzeji, arhivi, znanstvena zajednica i sl.	20 (2%)	6 (0,9%)	41 (3,9%)	81 (6,8%)	150 (9,8%)	↗

Tablica 1: Trend promjena strukture polaznika prema vrsti knjižnica

Redoviti program stalnog stručnog usavršavanja

Godišnji program za 2019. godinu strukturiran je u 10 osnovnih modula te sadrži ukupno 80 tečajeva i 5 webinaru u organizaciji Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara. Osim osnovnih tečajeva, Centar povremeno organizira i gostujuća predavanja, a polaznici mogu izabrati i tečajeve Sveučilišnog računskog centra (Srca), čiji je program dostupan na mrežnim stranicama Centra.

Centar je u ovom razdoblju ostvario ukupno 264 sata edukacije.

U Zagrebu je održano 21 tečaj i 8 webinaru, ostvareno je 116 (43,9 %) sati edukacije, na kojoj je prisustvovalo 458 polaznika.

U knjižnicama izvan Zagreba održana su 32 tečaja te je ostvareno 148 (56,1 %) sati edukacije s ukupno 771 polaznikom.

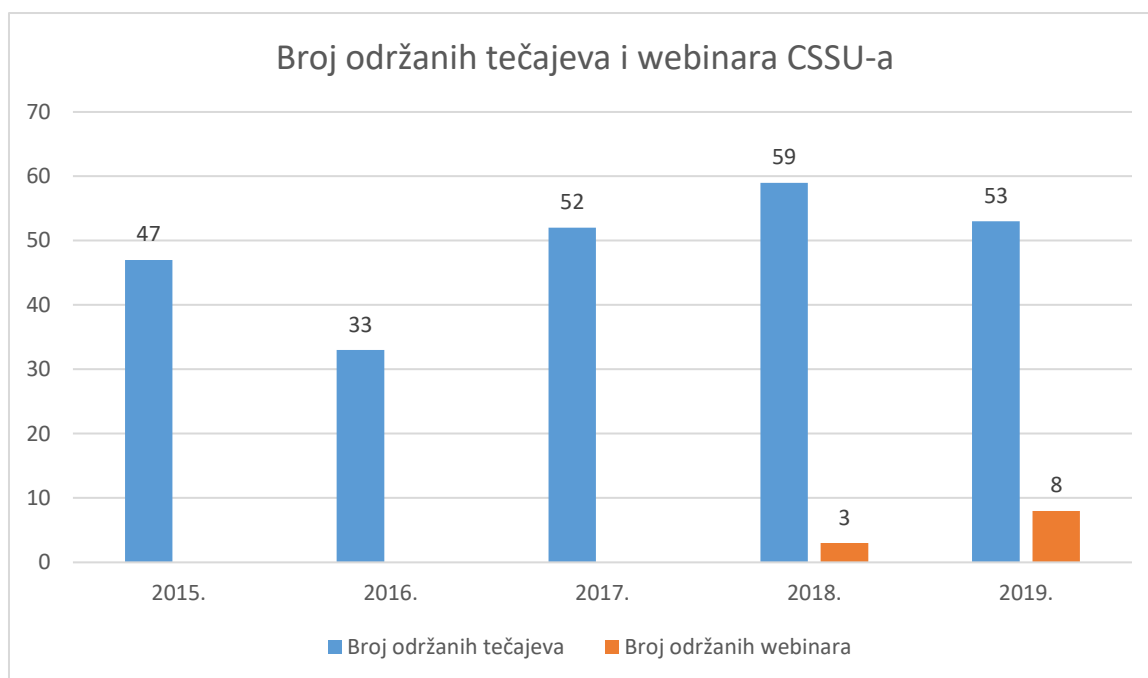
U okviru webinaru održano je 12 sati edukacije². Polaznika webinaru (diljem Hrvatske) bilo je ukupno 303.

Osim uz potporu Ministarstva kulture, tečajevi iz godišnjeg programa stručne edukacije ostvareni su prema iskazanoj kotizaciji ili troškovima organizacije.

Grad	Bjelovar	Čakovec	Dubrovnik	Gospić	Karlovac	Koprivnica	Krapina	Osijek	Pleternica	Pula	Rijeka	Sisak	Sl. Brod	Split	Šibenik	Varaždin	Vinkovci	Virovitica	Zadar	Zagreb
Br. pol.	61	49	32	8	19	66	18	32	20	42	119	25	74	22	29	15	49	14	77	458

Tablica 2: Broj polaznika po gradovima

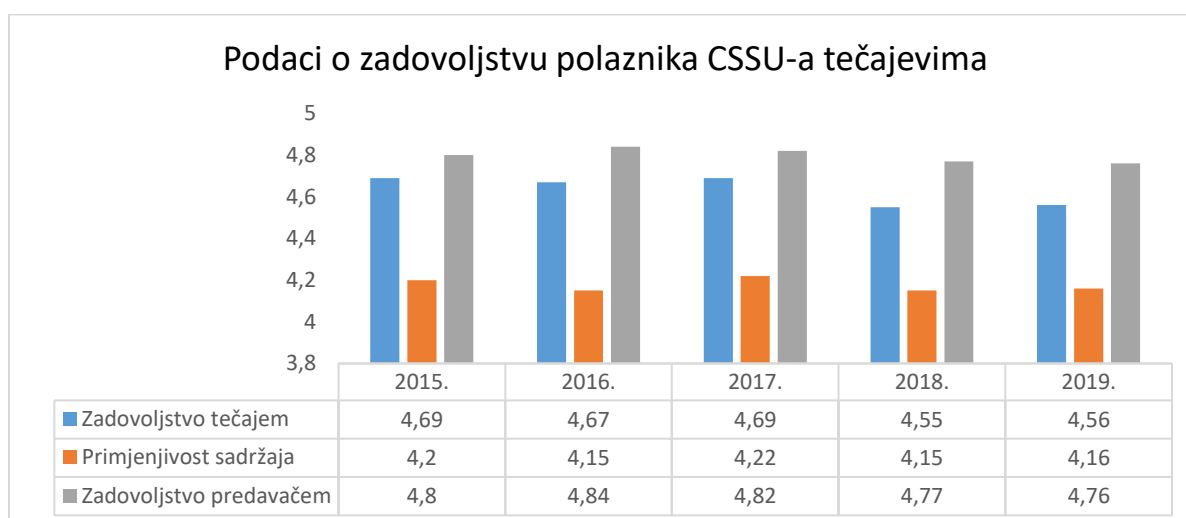
² Broj sati edukacije u okviru webinaru ubrojen je u broj sati edukacije koja se održala u Zagrebu.

Grafikon 3. Broj održanih tečajeva i webinarâ CSSU-a po godinama

Programska knjižica za 2019. dostupna je na mrežnim stranicama Centra. Redovito se distribuiraju elektroničke novosti s pregledom tečajeva Centra. Redovito se ažurira Adresar elektroničkih adresa predavača i suradnika, kao i internetske stranice Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara.

Nakon svakog održanog tečaja polaznici ispunjavaju evaluacijske upitnike o zadovoljstvu tečajem, primjenjivosti sadržaja na radnome mjestu zaposlenika te zadovoljstvu predavačem. Ocjene su izražene brojevima od 1 do 5, a upitnici su anonimni. Evaluacijske upitnike popunilo je 1032 polaznika.

Grafikon 4: Rezultati anonimnih evaluacijskih upitnika o zadovoljstvu polaznika tečajevima u organizaciji CSSU-a

Mrežni seminari (webinari) u organizaciji Centra

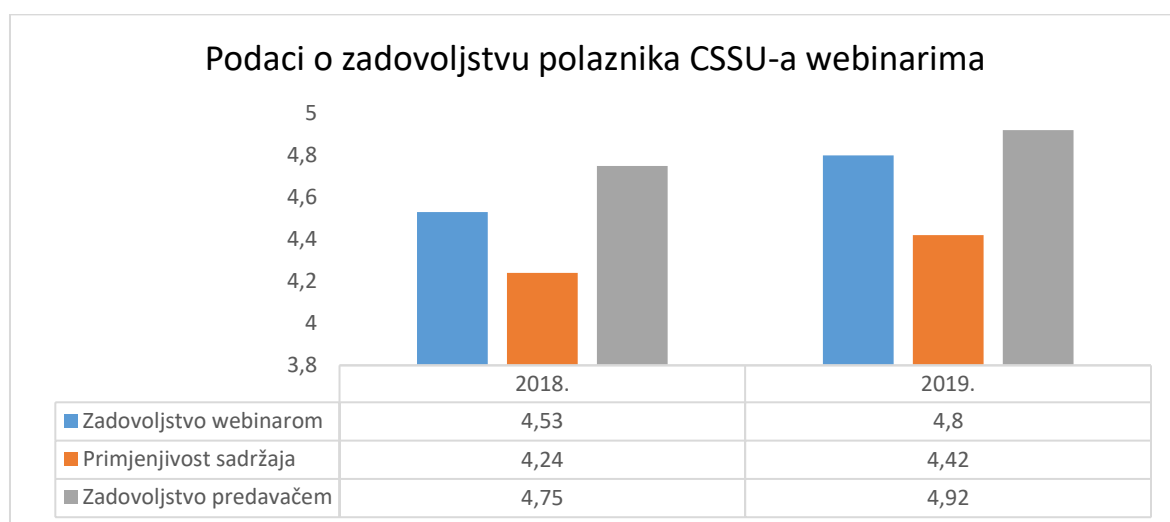
Uvrštavanjem webinarima 2018. godine u program edukacije Centra nastojala se povećati dostupnost edukacije za polaznike iz svih krajeva Hrvatske kojima je na ovaj način olakšano usvajanje novih znanja i vještina iz različitih područja knjižničarstva, odnosno informacijskih znanosti. Osim učenja na daljinu, ovakav oblik edukacije također ima za cilj potaknuti primjenu novih tehnologija u učenju i poučavanju te naglasiti važnost računalne pismenosti i digitalnih kompetencija, kao i razmjene stručnih iskustava. Webinarima su za polaznike besplatni, a sustav omogućuje istodobno uključivanje do 100 polaznika. Budući da je riječ o kraćoj formi edukacije, trajanje webinarima ograničeno je na 90 minuta. Sustav za webinarima preuzet je od Sveučilišnog računskog centra (Srca).

Od 2019. godine putem novog mrežnog portala Centra omogućeno je automatizirano generiranje potvrda o pohađanju trajne izobrazbe u PDF formatu.

Polaznici nakon webinarima na prijavljene e-mail adrese dobivaju poveznicu na snimku webinarima te potvrdu o pohađanju (u PDF formatu), koju mogu ispisati prema potrebi u svrhu bilježenja aktivnosti cjeloživotnog učenja, u svrhu prikupljanja dokumentacije za više zvanje u struci i sl. Snimke održanih webinarima dostupne su od dva do tri tjedna nakon webinarima.

Povratne informacije o zadovoljstvu webinarima dobivene su online anketama koje su putem poveznice bile dostupna polaznicima nakon edukacija uz pomoć alata Google forms.

U prikazanom razdoblju održano je 8 webinarima, na kojima je sudjelovalo ukupno 303 polaznika, od kojih je 268 popunilo online upitnike vezane uz zadovoljstvo polaznika.

Grafikon 5: Rezultati anonimnih online upitnika o zadovoljstvu polaznika webinarima u organizaciji CSSU-a

Novi mrežni portal Centra

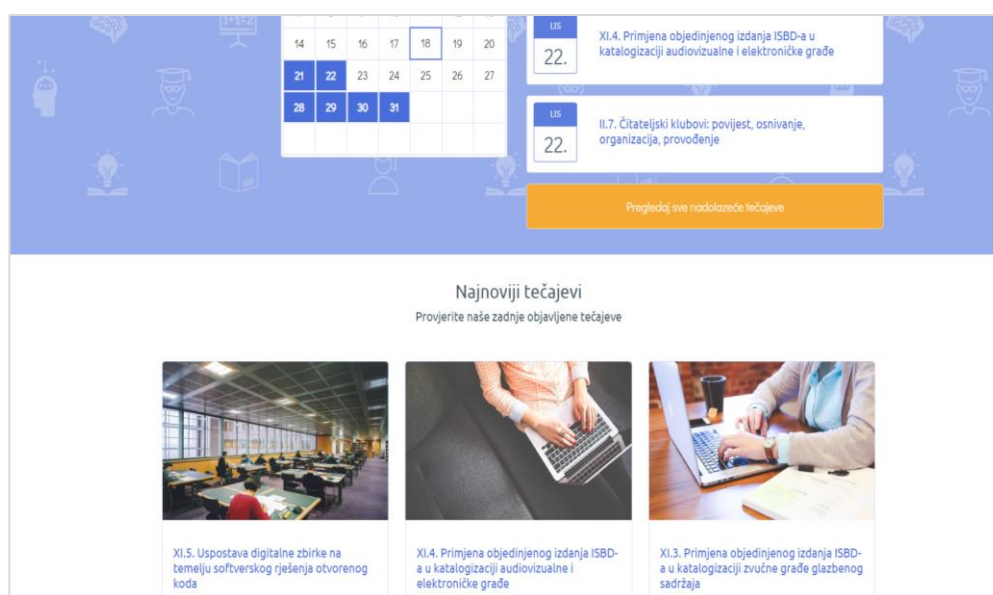
Novi mrežni portal Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u RH od 21. veljače 2019. godine dostupan je na mrežnoj adresi <http://cssu.nsk.hr/>.

Osim modernog dizajna, koji značajno poboljšava korisničko iskustvo pri pretraživanju portala te ga čini lakšim za pregled putem mobilnih uređaja, omogućene su i nove funkcionalnosti, osmišljene na temelju najnovijih trendova web-dizajna i korisničkog iskustva (UX). Posjetiteljima mrežnog portala Centra sada je, uz kalendar, dostupan i dinamičan prikaz podataka na naslovnici, kao i napredne mogućnosti pretraživanja tečajeva. Olakšan je pregled novosti Centra i novosti iz drugih relevantnih izvora te prijava na tečajeve i webinare, a pojednostavljen je i način objave sadržaja. Uz to, omogućeno je automatizirano generiranje potvrda o pohađanju trajne izobrazbe u PDF formatu.

Treba naglasiti da su novi dizajn i funkcionalnosti portala izrađene u skladu s rezultatima anketnog istraživanja prethodno provedenog među posjetiteljima mrežnog portala Centra. Prikupljeni podaci poslužili su u svrhu optimizacije najčešće korištenih komponenata starog portala te implementaciji novih funkcionalnosti u skladu sa stvarnim potrebama.

U planu je kontinuirano praćenje rada portala Centra, kao i daljnje optimiziranje postojećih te dodavanje novih funkcionalnosti prema planu i procjeni.

Portal donosi i okuplja informacije o izvorima i novitetima u području obrazovanja i stručnoga usavršavanja, pregled novosti i događaja vezanih uz aktivnosti Centra, integrirani sadržaj o novim tečajevima Srca, otvorene obrazovne sadržaje u izboru, slobodan pristup e-izdanjima Centra (izvješćima, znanstvenim publikacijama i sl.), informacije o programu studentske prakse, kao i mogućnostima razvoja stručne i znanstvene karijere. Posjetitelji se mogu prijaviti kako bi besplatno primali novosti o tečajevima Centra.

Slika 1: Portal Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara

Brojčani pokazatelji aktivnosti mrežnoga portala bilježe interes 6852 posjetitelja koji aktivno posjećuju i vraćaju na stranice portala. Mrežni portal bilježi ukupno 14.995 posjeta te je pregledana 59.031 stranica, odnosno u prosjeku 4 stranice po posjetu. Prosječno trajanje posjeta je 3 minute i 15 sekundi.

Ukupno je izrađeno 30 primjeraka elektroničkih novosti (newslettera), koje su distribuirane na e-mail adrese pretplatnika.

Suradnja s Institutom za razvoj i inovativnost mladih u okviru projekta „Digitalni laboratorij NSK“

Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj ove se godine uključio u rad Digitalnog laboratorija NSK. Digitalni laboratorij NSK djeluje kao Centar za primjenu i razvoj digitalnih tehnologija u hrvatskim knjižnicama pri Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu.

U okviru tog projekta u ožujku je uspostavljena suradnja CSSU-a i Instituta za razvoj i inovativnost mladih (IRIM) na početku novog ciklusa izobrazbe knjižničara za uporabu micro:bita, BOSON seta te 3D pisaa u knjižnicama širom Hrvatske.

Institut za razvoj i inovativnost mladih u sklopu projekta *Digitalni građanin* osigurao je opremu i edukacijske materijale te je vodio organizaciju i koordinaciju programa, a CSSU je vodio upisnik polaznika te izdavao potvrde o pohađanju izobrazbe kako bi se i na taj način naglasila i priznala važnost stjecanja novih znanja i vještina u STEM području te primjene novih tehnologija u knjižnicama. Tijekom 2019. godine CSSU je izdao ukupno 277 potvrda o pohađanju radionica u okviru navedene izobrazbe.

Važnost projekta *Digitalni građanin* ogleda se u jačanju kapaciteta knjižnica kako bi postale centri digitalnih inovacija i žarišta znanja lokalnih sredina koja odgovaraju na izazove novoga doba, pomažući te pripremajući djecu i odrasle za stjecanje digitalnih vještina.

Gostujuće predavanje

U okviru gostujućih predavanja, kojima Centar nastoji obuhvatiti širu skupinu polaznika unutar AKM zajednice, 25. studenog organizirano je predavanje „RDA: Resource Description and Access – questions and answers“. Predavač je bio Gordon Dunsire, konzultant na projektu „Izrada, objavljivanje i održavanje Nacionalnog pravilnika za katalogizaciju“.

RDA: Resource Description and Access pravilnik je angloameričke i značajnog dijela međunarodne kataložne zajednice. Nova verzija pravilnika, objavljena u beta verziji u rujnu 2019. godine, rezultat je višegodišnjeg rada na usklađivanju teksta u okviru projekta RDA Toolkit Restructure and Redesign Project. Jedan od temeljnih zahtjeva restrukturiranja prethodne verzije pravilnika bila je integracija modela IFLA LRM (Library Reference Model). Gordon Dunsire je u svojstvu predsjednika RDA Stručnog odbora vodio projekt, a sada vodi Tehnički tim koji rješava stručna pitanja.

Objavljeni radovi i izlaganja na konferencijama

O radu Centra objavljeni su sljedeći radovi:

1. Filipeti, A. *Zastupljenost visokoobrazovanih polaznika u programima trajne izobrazbe Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u RH.* // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 62, 1(2019), 237-254.
2. Filipeti, A.; M. Justinić; D. Koljenik. *Continuing professional development of librarians in Croatia: participating in STEM revolution.* // *IFLA CPDWL Satellite Meeting 2019*, Zagreb, Croatia, 20-21 august 2019.
URL: <http://library.ifla.org/2598/> (2019.10.18.)
3. Filipeti, A. *Prikaz strukture predavača Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj od 2014. do 2018. godine.* // Seminar Arhivi, knjižnice i muzeji: mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture 22(2019), 333-336.

Izlaganja:

1. **Okrugli stol Posvećenost cjeloživotnom učenju – potpora kvalitetnijoj školi**
Karlovac, 14. veljače 2019.
Izlaganje
Antonija Filipeti: *Sudjelovanje školskih knjižničara u programima trajne izobrazbe Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj (pokazatelji od 2016. do 2018. godine)*
2. Međunarodna konferencija **IFLA CPDWL Satellite Meeting 2019**
Zagreb, 20. i 21. kolovoza 2019.
Izlaganje
Antonija Filipeti, Matilda Justinić i Dragana Koljenik: *Professional Development of Librarians in Croatia: Participating in STEM Revolution*

Postersko izlaganje
Antonija Filipeti: *Centre for Continuing Education of Librarians in the Republic of Croatia: the Current State and Plans for Further Education*
3. **Seminar Arhivi, knjižnice, muzeji: mogućnost suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture**
Poreč, 27. – 29. studenoga 2019.
Postersko izlaganje
Antonija Filipeti, Filip Lončar i Branimir Matijačić: *Novi mrežni portal Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj*

Sudjelovanje Centra u 13. Tjednu cjeloživotnog učenja

Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj sudjelovao je ove godine u nacionalnoj obrazovnoj kampanji *13. Tjedan cjeloživotnog učenja*, koja se održavala od 30. rujna do 6. listopada 2019. Prigodom *Tjedna cjeloživotnog učenja* u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu organiziran je tečaj CSSU-a *Virtualne izložbe digitalizirane građe*, koji je bio za polaznike besplatan. Tečaj je organiziran s ciljem promocije Centra i mogućnosti stručnog usavršavanja za knjižničare iz svih vrsta knjižnica te šire AKM zajednice, kao i samog koncepta stručnog usavršavanja i cjeloživotnog učenja.

Cjeloživotno učenje knjižničara i planiranje karijere

Temeljem provedenog razvojnog projekta *Cjeloživotno učenje knjižničara: ishodi učenja i fleksibilnost – CUK*³, Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u RH u programu za 2010. godinu uveo je sustav CEU (*Continuing education unit*) kreditnih bodova za vrednovanje programa trajne izobrazbe. 1 CEU bod ima vrijednost odslušanih 10 sati (600 minuta) programa trajne izobrazbe. Osnova za uvođenje CEU bodova u nacionalni program trajne izobrazbe knjižničara temelji se na uvedenim i definiranim ishodima učenja za svaki pojedinačni tečaj, naznačenim načinima mjerenja postignuća usavršavanja te postignutim razinama kompetencija u odnosu na kompetencijsku matricu definiranu projektom *CUK*. Svaki polaznik Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u RH nakon odslušanog tečaja dobiva potvrdu o pohađanju programa stalnog stručnog usavršavanja knjižničara iskazanu u CEU kreditnim bodovima.

Potvrde o pohađanju programa izražene u CEU bodovima i postignutoj razini kompetencija polaznicima izdaje Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u RH u svrhu bilježenja postignutog učenja i usavršavanja. Centar održava registar polaznika u obliku online baze podataka. Unos podataka o polaznicima u bazu ostvaruje se distribuirano. Redovito se ažurira baza polaznika te je omogućen uvid u evidenciju polaznika radionica stalnog stručnog usavršavanja od 2003. godine do danas. Ukupno su priređene i izdane **22 kumulativne potvrde** o sudjelovanju u nacionalnom centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara u svrhu izbora u stručno zvanje.

Antonija Filipeti, prof., viša knjižničarka
koordinatrica Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u RH

³ Ostvarena temeljem financijske potpore Nacionalne zaklade za znanost, visoko školstvo i tehnološki razvoj RH.